

Нели Николова:

От нас зависи България да генерира не емиграция, а развитие

Нели Николова живее и работи в Санторини – най-големият от група малки вулканични острови в Егейско море. В момента Нели отговаря за персонала на международното летище в Санторини. В България е завършила Националната спортна академия и преди да емигрира се е занимавала активно с водни спортове, участвала е в национални и международни състезания, имала е треньорска кариера. Преди 11 години е решила да потърси късмета си зад граница и се е озовала в Гърция.

„На Санторини основните цветове, които среща око̀то ти, са бялото и синьото. Бялото е искрящо, снежно, докато синьото – това е цветът на небето, което се отразява в морето...“ – разказва Нели, докато един излитащ самолет не прекъсва думите ѝ. Не я чувам добре и я моля да повтори. „Такова нещо не можеш да видиш в България, казвам. Тук например, когато вали дъжд, понякога къщите стават жълтеникаво-кафяви, кални. Да видиш какво правят гърците на следващия ден – почистват ги и ги боядисват наново, затова цветът е винаги толкова бял и син, това е тайната. Докато у нас не е така.“, продължава тя. Намираме се в едно от кафенетата на международното летище в Санторини – така се казва най-големият

остров от цялата група малки вулканични острови в Егейско море. Този архипелаг е известен с катастрофалното вулканично изригване от 1500 г. преди Христа, което се смята, че е довело до изчезването на критско-минойската цивилизация. Но това е друга история.

„Международното летище в Санторини може да се похвали с третата по дължина писта в цяла Гърция, отстъпва само на тези в Атина и Солун“, разказва Нели Николова. За нея работата тук е ежедневие вече осем години, последните шест отговаря за персонала, натоварен с поддръжката и почистването на летището – това са техници, водопроводчици, чистачки и други служители от помощния персонал. „Има дни, особено в активния летен период, когато трябва да бъдат обработени по 65 полета – това е доста, дори за средно големи европейски летища, например като Софийското, но сме създали такава организация, че рядко възникват проблеми.“ – разказва Нели. Мобилен телефон звъни и тя провежда дълъг разговор на гръцки. „За всичко ме търсят, което ме радва, така, дори и дистанционно, имам поглед кой какво прави, а и това показва уважение. Има и недостатък – винаги си на разположение. По принцип, работната смяна е 10 часа, но когато е натоварено продължава доста повече.“ – споделя тя.

На Санторини е дошла от Русе, в момента при нея живее единият от синовете ѝ, по-малкият, докато по-големият е останал в България. Преди 11 години е решила да потърси късмета си зад граница и се е озовала в Гърция. Работила е, както казва – „какво ли не, защото няма срамна работа, стига човек да е почтен“, докато се установи тук. Преди да започне на летището, три години е била готвач на семейството на кмета на Санторини. В България е завършила Националната спортна академия и преди да реши да емигрира се е занимавала активно с водни спортове, участвала е в национални и международни състезания, имала е треньорска кариера. „Исках да уча за капитан, но сякаш не срещнах разбиране, все пак това не е типичната женска професия. След това започнах да се занимавам със спорт, който от хоби ми стана професия – завърших катедра „Водни спортове“ със специализация „Водномоторен спорт“ и след дипломирането се върнах в Русе.“ – разказва Нели. По думите ѝ при т.нар. „комунизъм“ е обиколила света, защото въпреки всичките му пороци, все пак са били отделяни средства за развитие на спорта и участие в международни състезания. Когато ситуацията в България се променя, това се отразява и върху него. „Спортът,

както и много други неща, сякаш спря да има значение. Тогава много от колегите или потърсиха друго поприще, или заминаха навън, където имаха условия за работа. Аз останах, мъжът ми ме подкрепяше изцяло, дори е имало моменти, когато сме се лишавали от други неща, за да можем да купим например винт за лодката, който е към 250 долара, за да продължим, толкова силна е тръпката...”, спомня си Нели. По-късно тя остава сама да се бори с живота, трябва да отгледа двете си момчета и може би тогава за първи път се замисля дали да не си потърси късмета навън.

„Когато някой каже, че сме избягали от България, просто не знае какво говори. Може би за мен е било лесно да се разделя с всичко, което ми е мило, да оставя майка си, която е на 83 години, за да отида в чужда страна? В един момент просто си принуден да вземеш куфарите и да тръгнеш, това не е бягство... Сега вече мога да помагам – пращам на майка пари за лекарства, за плодове. Аз съм една от милионите българи, които дори подпомагат страната с парите, които пращат.“, споделя жената. По думите ѝ да се работи в Гърция не е лесно, особено когато трябва да започнеш от нулата. Трябва да се доказваш, да покажеш дори, че си по-добър от местните, за да заслужиш уважението им и съответното заплащане за труда си. И ако преди години, когато е дошла на острова, тук е имало петнайсети българи, сега те вече са стотици – работят в поддръжката, в хотелите, таверните. Въпреки, че в Санторини вече има малка българска общност, нейните представители не поддържат връзка. Една от причините е липсата на време, но другата е малко по-особена.

БЪЛГАРИТЕ СМЕ ОСОБЕНА НАЦИЯ – НЕ СМЕ ЕТИЧНИ ПОМЕЖДУ СИ, НЕ СИ ПОМАГАМЕ МНОГО, ПРАВИМ СИ ИНТРИГИ, КОЕТО Е ГРОЗНО.

Например при албанците, които смятаме, че уж са изостанал народ, не е така. Дори и при руснаците не е така – при тях, например, ако някой си намери по-добра работа, веднага предава своята на някой

руснак – подкрепят се!”, разказва тя. По думите ѝ въпреки това България много ѝ липсва – природата, климатът. Преди години дори е обмисляла да се прибере. Пробвала е да си намери работа, на интервюто са я харесали, но основният проблем са се оказали годините ѝ – нейните са петдесетина, а онези са изисквали да бъде на не повече от 30.

За разлика от България, в Гърция те оценяват по това, което можеш да правиш, а годините не са от първостепенно значение – докато искаш да работиш и се справяш добре, всичко е наред. Поне така разказва Нели и допълва: „Имаше преди време ситуация на летището, когато искаха да уволнят част от жените, защото били на 50 или малко отгоре. Но когато видяха, че на повечето от „младите“ не им се работи, особено по-тежка работа, ги оставиха, защото разбраха, че не годините са важни, а това, което правиш.

„Жената се надява и у нас някога да стане така, но коментира, че за да се случи това, трябва политиките да се променят, да мислят повече за обикновените хора, за държавата. „Много лесно започнахме да раздаваме държавата си, няма да остане за нас! На Санторини, например, не можеш да си купиш земя – трябва да си или местен, или от областта. Можеш да си купиш хотел, но само сградата. Така си защитават земята.“ – допълва тя. И докато си говорим за политика я питам за изборите –

европейските и националните. По думите ѝ емигрантите, като нея, се интересуват от това, което става в страната, гледат телевизия, четат вестници, преживяват събитията. „Въпреки това емигрантът е малко апатичен към изборите – просто досега всеки обещавахе някаква промяна, а тя така и не се състоя. Но дори и да повярва на някоя партия, има редица пречки, за да може да гласува – разстоянията са големи, хората са заети. Ако реша да гласувам сега, трябва да пътувам 10 часа с ферибота до Атина, после пак толкова обратно, това е цял ден. Така човек губи много време, а е и доста скъпо. От друга страна държавата не предоставя особени улеснения за емигрантите, които искат да упражнят вота си.“, разсъждава Нели. По думите ѝ въпреки обстоятелствата българските емигранти трябва да имат своето представителство в парламента, защото само така държавата ще обърне повече внимание на българите от „Другата България“ – всички онези, които по една или друга причина са напуснали Родината. Именно затова Нели Николова е поела задачата на местен координатор на партия „Другата България“ за Санторини. Според нея от всеки от нас зависи дали и как ще упражни гласа си, за да може България да стане по-нормална и уредена държава, която не генерира емиграция, а развитие.

Стоян Димов